

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ (ΔΕΚ)

ΜΑΝΟΥ Γ. ΔΗΜΗΤΡΑΚΟΠΟΥΛΟΥ

Δικηγόρου (ΔΣΑ), Επιστημονικού Συνεργάτη ΕΕΤ

Απόφαση του ΔΕΚ, της 1ης Δεκεμβρίου 1998 στην υπόθεση C-410/96 André Ambry⁽¹⁾

Η γαλλική νομοθεσία προκειμένου να χορηγήσει άδεια για την οργάνωση/πώληση ταξιδιών στη Γαλλία απαιτούσε, κατ' εφαρμογή κοινοτικής οδηγίας για τα οργανωμένα ταξίδια⁽²⁾, τη σύσταση εκ μέρους του ταξιδιωτικού πράκτορα χρηματικής εγγύησης που θα εξασφάλιζε την επιστροφή των ποσών που έχει εισπράξει ο ταξιδιωτικός πράκτορας και τον επαναπατρισμό του πελάτη σε περίπτωση αφερεγγυότητας ή πτώχευσης του πράκτορα. Σε περίπτωση που την εγγύηση παρείχαν είτε χρηματοπιστωτικό ίδρυμα είτε ασφαλιστική εταιρεία, αυτά όφειλαν να έχουν την έδρα τους στο έδαφος κράτους-μέλους της ΕΚ ή υποκατάστημα στη Γαλλία. Για να εξασφαλισθεί δε η άμεση διαθεσιμότητα των επιστρεπτών κεφαλαίων, ιδίως αυτών που θα

ήταν αναγκαία για τον επαναπατρισμό του πελάτη, η επίδικη γαλλική νομοθεσία προέβλεπε ότι στην περίπτωση που το χρηματοπιστωτικό ίδρυμα ή η ασφαλιστική επιχείρηση που θα χορηγούσε την εγγύηση ήταν εγκατεστημένα σε άλλο κράτος-μέλος της ΕΚ, έπρεπε να συνάπτεται συμφωνία (αντεγγύησης) με χρηματοπιστωτικό ίδρυμα ή ασφαλιστική επιχείρηση που βρίσκεται στη Γαλλία. Η επίδικη νομοθεσία προέβλεπε για την πληρέστερη προστασία του πελάτη του ταξιδιωτικού πράκτορα ορισμένα ένδικα μέσα, και κυρίως τη δυνατότητα άμεσης λήψης διοικητικών μέτρων.

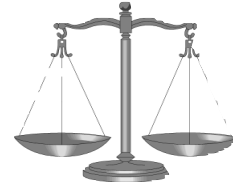
Η αρμόδια γαλλική διοικητική αρχή βασιζόμενη στη νομοθεσία αυτή, αρνήθηκε να αναγνωρίσει τη χρηματική εγγύηση που

είχε παράσχει στον ταξιδιωτικό πράκτορα κ. Ambry ιταλική χρηματοπιστωτική εταιρεία με έδρα τη Ρώμη, και να του χορηγήσει την απαραίτητη άδεια λειτουργίας. Στο πλαίσιο της ποινικής δίκες που ακολούθησε συνεπεία της παράνομης δραστηριοποίησης του ταξιδιωτικού πράκτορα, το ΔΕΚ κλήθηκε να αποφανθεί κατά πόσον η απαίτηση σύναψης συμφωνίας με χρηματοπιστωτικό ίδρυμα εγκατεστημένο στη Γαλλία αντέκειται στις κοινοτικές ρυθμίσεις περί ελεύθερης παροχής χρηματοπιστωτικών και ασφαλιστικών υπηρεσιών (Άρθρο 59 της Συνθ. ΕΚ, Οδηγίες 89/646/ΕΟΚ⁽³⁾)

⁽¹⁾ ΔΕΚ, Συλλογή 1998, I-7875. Και σχόλιο Marc Vereecken, *Euredia* 1999/1, p. 58-64.

⁽²⁾ Οδηγίας 90/314/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 13 Ιουνίου 1990 για τα οργανωμένα ταξίδια και τις οργανωμένες διακοπές και περιηγήσεις (ΕΕ L 158, σ. 59).

⁽³⁾ Οδηγία 89/646/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 15.12.1989 για το συντονισμό των νομοθετικών κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων που αφορούν την ανάληψη και την άσκηση δραστηριότητας πιστωτικού ιδρύματος και την τροποποίηση της οδηγίας 77/780/ΕΟΚ (ΕΕ L 386, σ. 1).

και 92/49/ΕΟΚ⁽⁴⁾ του Συμβουλίου, Άρθρο 73B της Συνθήκης του Μάαστριχτ) δια της διαδικασίας του προδικαστικού ερωτήματος για ερμηνεία κοινοτικών διατάξεων που προβλέπει το άρθρο 177 της Συνθήκης ΕΚ.

Η γαλλική κυβέρνηση ισχυρίσθηκε ότι η επίδικη ρύθμιση αποτελούσε πιστή μεταφορά της οδηγίας 90/314 για τα οργανωμένα ταξίδια. Για να αντικρούσει αυτό τον ισχυρισμό, το ΔΕΚ διαπίστωσε ότι η γαλλική νομοθεσία, απαιτώντας όχι μόνο τη σύσταση, αλλά και την άμεση διαθεσιμότητα των εγγυήσεων που απαιτεί η οδηγία, υπερακόντιζε το αποτέλεσμα που επεδίωκε η οδηγία. Ενασκώντας όμως το δικαίωμα αυστηρότερης ρύθμισης που της χορηγούσε η ίδια η οδηγία, η γαλλική νομοθεσία, επεσήμανε το ΔΕΚ, όφειλε να σεβασθεί τις διατάξεις της Συνθήκης, και συγκεκριμένα το άρθρο 59 περί ελεύθερης παροχής υπηρεσιών όπως τέθηκε σε εφαρμογή με τις οδηγίες ΕΟΚ 89/646 και 92/49.

Διαπιστώνοντας ότι βάσει της γαλλικής νομοθεσίας στην περίπτωση ιδρύματος με έδρα σε άλλο κράτος-μέλος απαιτούνταν δύο εγγυητικές συμβάσεις αντί μιας (μια μεταξύ του ταξιδιωτικού πράκτορα και του ιδρύματος αυτού και μια δεύτερη, αντεγγυητική, μεταξύ του ιδρύματος αυτού και ενός χρηματοπιστωτικού ιδρύματος εγκατεστημένου στη γαλλική επικράτεια), ευκόλως απεφάνθη ότι η επίδικη ρύθμιση αυτή έχει “κατ’ αρχάς περιοριστικό και αποτρε-

πτικό αποτέλεσμα για τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα που είναι εγκατεστημένα σε άλλα κράτη-μέλη, στο μέτρο που τα εμποδίζει να προσφέρουν απ’ ευθείας στο διοργανωτή ταξιδιών τις απαιτούμενες εγγυήσεις, ακριβώς όπως ο εγκατεστημένος στην εθνική επικράτεια εγγυητής” (σκέψη 28), και ότι “(...) μπορεί να αποτρέπει διοργανωτή ταξιδιών από το να απευθύνεται σε χρηματοπιστωτικό ίδρυμα εγκατεστημένο σε άλλο κράτος-μέλος (...)” καθότι “(...) μπορεί να συνεπάγεται πρόσθετες δαπάνες οι οποίες υπό κανονικές συνθήκες μετακλύονται στο διοργανωτή ταξιδιών” (σκέψη 29), ώστε “*συνιστά περιορισμό στην ελεύθερη παροχή υπηρεσιών, την οποία διασφαλίζει το άρθρο 59 της Συνθήκης καθώς και οι οδη-*

γίες 89/646 και 92/49” (σκέψη 30).

Στη συνέχεια, εξετάζοντας εάν ο περιορισμός αυτός θα μπορούσε να δικαιολογηθεί, το ΔΕΚ φαίνεται ότι προτίμησε να διεξαγάγει την ανάλυση της επίδικης ρύθμισης υπό το πρίσμα της πάγιας νομολογίας του σχετικά με τους “επιτακτικούς λόγους γενικού συμφέροντος”⁽⁵⁾, παρά την έμμεση πλήν σαφή πρόσκληση του γενικού εισαγγελέα να εξετάσει τη συμβατότητα της υποχρέωσης σύναψης πρόσθετης εγγυητικής σύμβασης υπό το πρίσμα των διατάξεων της δεύτερης τραπεζικής οδηγίας και της ρήτρας του “γενικού συμφέροντος”⁽⁶⁾.

Το ΔΕΚ αναγνώρισε ως “επιτακτικό λόγο γενικού συμφέροντος” την προστασία του καταναλωτή όπως αυτή εννοείται για τους

⁽⁴⁾ Οδηγία 92/49/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 18.06.92 για το συντονισμό των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων που αφορούν την πρωτασφάλιση εκτός της ασφάλειας ζωής και για την τροποποίηση των οδηγιών 73/239/ΕΟΚ και 88/357/ΕΟΚ (ΕΕ L 228, σ. 1).

⁽⁵⁾ Για μια συνοπτική έκθεση της προσέγγισης που ακολουθεί το ΔΕΚ σχετικά, βλ. *Ερμηνευτική ανακοίνωση της Επιτροπής για την ελεύθερη παροχή υπηρεσιών και το γενικό συμφέρον στη δεύτερη τραπεζική οδηγία*, δεύτερο μέρος (ΕΕ C 209, 10.7.97, σ. 13 επ.).

⁽⁶⁾ Οι εγγυήσεις είναι μια από τις τραπεζικές υπηρεσίες για τις οποίες ισχύει η αμοιβαία αναγνώριση δυνάμει της Οδηγίας 89/646 (Παράρτημα, σημείο 60). Βλ. Προτάσεις του γενικού εισαγγελέα Mischo, σημείο 9 “(...) Πράγματι θα μπορούσε να θεωρηθεί ότι η επίδικη ρύθμιση) προσκρούει στο κοινοτικό δίκαιο στο μέτρο που αρνείται να αναγνωρίσει σε μια παροχή υπηρεσιών, ήτοι στην παροχή εγγυήσεων από χρηματοπιστωτικό ίδρυμα ή ασφαλιστική επιχείρηση με έδρα σε άλλο κράτος-μέλος, την ίδια αξία την οποία αναγνωρίζει στην

ίδια υπηρεσία όταν παρέχεται από επιχείρηση της ίδιας κατηγορίας με έδρα τη γαλλική επικράτεια, εκτός εάν πληρούται μια ειδική προϋπόθεση, ήτοι η σύναψη συμφωνίας με χρηματοπιστωτικό ίδρυμα ή ασφαλιστική επιχείρηση με έδρα στη Γαλλία (...). Και περαιτέρω, σαφέστερα, σημείο 32 “(...) Ομως δέσμευση της φύσεως αυτής καταλήγει, στην πραγματικότητα, στην επιβολή της υποχρέωσης να προστίθεται στην εγγύηση, που χορηγείται από πιστωτικό ίδρυμα ή ασφαλιστική επιχείρηση με έδρα σε άλλο κράτος-μέλος, παρεμφερής εγγύηση ιδρύματος της ίδιας κατηγορίας με έδρα τη Γαλλία, πράγμα που ισοδυναμεί με πραγματική άρνηση αναγνώρισης ίσης αξίας προς την αναγνωριζόμενη στην εγγύηση που παρέχει εγκατεστημένο στη Γαλλία ίδρυμα στην εγγύηση που παρέχεται στο πλαίσιο του καθεστώτος της ελεύθερης παροχής των υπηρεσιών που θέτουν σε εφαρμογή οι οδηγίες 89/646 και 92/49. Νομίζω ότι η εν λόγω άρνηση αναγνώρισης της ισχύος του ‘ευρωπαϊκού διαβατηρίου’ (...) δεν είναι ανάλογη προς τις απαιτήσεις προστασίας του καταναλωτή στις οποίες υποτίθεται ότι στηρίζεται”.

σκοπούς της εφαρμογής της οδηγίας για τα οργανωμένα ταξίδια⁽⁷⁾.

Αντιπαρήλθε την εξέταση ορισμένων προϋποθέσεων, όπως η απουσία κοινοτικής εναρμόνισης, η απουσία επαρκούς προστασίας δυνάμει κανόνων που ισχύουν στη χώρα του παρέχοντος τη χρηματοπιστωτική υπηρεσία και η έλλειψη διακριτικού αποτελέσματος της ρύθμισης, ίσως διότι θεώρησε, ακολουθώντας το γενικό εισαγγελέα, ότι προδήλως πληρούντο. Ως προς την απουσία κοινοτικής εναρμόνισης, η επίδικη ρύθμιση είναι εκτός του πεδίου της εναρμόνισης στην οποία προβαίνει η οδηγία για τα οργανωμένα ταξίδια, καθότι η γαλλική νομοθεσία κάνει χρήση της δυνατότητας αυστηρότερων ρυθμίσεων από αυτές που προβλέπει η οδηγία. Ορθώς υπονοείται δε⁽⁸⁾ ότι η εν λόγω ρύθμιση βρίσκεται και εκτός του πεδίου της εναρμόνισης στην οποία προβαίνει και η οδηγία 89/646. Ωστόσο προσηκτικότερη ανάγνωση των προτάσεων του γενικού εισαγγελέα δείχνει ότι ως προς το θέμα της απουσίας δυσμενούς διάκρισης κατά των ξένων χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων η απάντηση δεν ήταν προφανής. Πράγματι, αφ' ενός ο γενικός εισαγγελέας επεσήμανε ότι η επίδικη ρύθμιση επιβάλλει μια ειδική υποχρέωση στον εγγυητή που είναι εγκατεστημένος σε άλλο κράτος-μέλος "ακριβώς λόγω του γεγονότος ότι δεν είναι εγκατεστημένος στη Γαλλία"⁽⁹⁾, αφ' ετέρου φαίνεται ότι το ΔΕΚ, εξετάζοντας τον

περιοριστικό χαρακτήρα του μέτρου, εστάθμισε αρνητικά το γεγονός ότι αυτό εμποδίζει τα ξένα ιδρύματα να προσφέρουν απ' ευθείας στο διοργανωτή ταξιδιών τις απαιτούμενες εγγυήσεις "ακριβώς όπως ο εγκατεστημένος στην εθνική επικράτεια εγγυητής" (σκέψη 28). Παρακάμπτοντας ορισμένα στάδια της συνηθισμένης συλλογιστικής του, το ΔΕΚ εστίασε την ανάλυση στον αναγκαίο και αναλογικό χαρακτήρα του μέτρου σε σχέση με το σκοπό της προστασίας του αναγνωρισμένου "επιτακτικού λόγου γενικού συμφέροντος" της προστασίας του καταναλωτή, πριν το χαρακτηρίσει ασυμβίβαστο προς το κοινοτικό δίκαιο για τους εξής λόγους:

Πρώτον, διότι ορίζοντας πεδίο εφαρμογής ευρύτερο απ' όσο δικαιολογεί η ανάγκη άμεσης διαθεσιμότητας, καλύπτοντας δηλαδή και περιπτώσεις άλλες από αυτή του επαναπατριισμού, η ρύθμιση "υπερβαίνει το αναγκαίο για την επίτευξη του επιδιωκόμενου σκοπού μέτρο" (σκέψη 35).

Δεύτερον, διότι τεκμηριώνεται ότι το υπάρχον σύστημα διασυνοριακών μεταφορών κεφαλαίων εξασφαλίζει επαρκώς (εντός 24-48 ωρών) την άμεση διαθεσιμότητα των εγγυημένων χρηματικών ποσών, ώστε η επίδικη ρύθμιση δεν προκύπτει υπό κανονικές συνθήκες ότι είναι αναγκαία. Και διότι εν πάση περιπτώσει, η επίδικη ρύθμιση, μη προβλέποντας τουλάχιστον τη δυνατότητα για το διοργανωτή ταξιδιών να αποδεικνύει την τα-

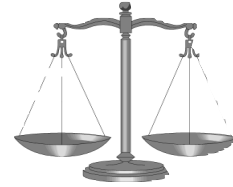
χεία διαθεσιμότητα των κεφαλαίων που καλύπτονται από τις εγγυήσεις αποκλείει την εξέταση των κατ' ιδίαν περιπτώσεων (σκέψεις 36-37).

Τέλος, διότι κατ' αντίθεση προς τον ισχυρισμό ότι είναι αδύνατον να υπάρξει η ίδια αποτελεσματικότητα την οποία διασφαλίζει η εφαρμογή διοικητικών μέτρων ή δικαστικών αποφάσεων στην εθνική επικράτεια, "υπάρχει πάντοτε η δυνατότητα προσφυγής σε δικαστικές διαδικασίες για την επίλυση επείγοντος θέματος, που

⁽⁷⁾ Ο λόγος αυτός διακρίνεται σαφώς από την προστασία του καταναλωτή χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών.

⁽⁸⁾ Η οδηγία 89/646 προβαίνει σε μια εναρμόνιση των όρων πρόσβασης και άσκησης δραστηριότητας πιστωτικού ιδρύματος από την άποψη των προϋποθέσεων προληπτικής εποπτείας που διασφαλίζουν τη φερεγγυότητα του παρέχοντος τις υπηρεσίες και που δικαιολογούν το "κοινοτικό διαβατήριο". Δεν εναρμονίζει τους κανόνες παροχής των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών, τομέας όπου το κράτος-μέλος υποδοχής μπορεί αναμφίβολα να επιβάλει δικούς του κανόνες και περιορισμούς για λόγους γενικού συμφέροντος, υπό τις προϋποθέσεις που έχει καθορίσει η νομολογία του ΔΕΚ.

⁽⁹⁾ Προτάσεις, σημείο 23. Στην επίδικη υπόθεση η Επιτροπή επεσήμανε ότι το γαλλικό ίδρυμα και το ίδρυμα που είναι εγκατεστημένο σε άλλο κράτος-μέλος δεν βρίσκονται στην ίδια αντικειμενική κατάσταση ενόψει των δυνατοτήτων άμεσης ενεργοποίησης της εγγύησης (συμμετοχή σε σύστημα συμψηφισμού, προϋπόθεση συμφωνίας ανταποζήσεως κλπ), και κατά συνέπεια δεν νοείται διακριτική μεταχείριση. Πρβλ. ωστόσο με *Ερμηνευτική ανακοίνωση της Επιτροπής* (ανωτέρω, υποσ. 5η), το εξής χωρίο "Η Επιτροπή θεωρεί συνεπώς ότι, αν ένα κράτος-μέλος επιβάλλει σε ένα κοινοτικό πιστωτικό ίδρυμα μέτρα που δεν επιβάλλει (...) στα πιστωτικά ιδρύματα της χώρας του, τότε τίθεται θέμα διακριτικής μεταχείρισης" (βλ. ανωτ., υποσ. 5, *Ερμηνευτική ανακοίνωση*, σ. 17).

υφίστανται σε όλα τα κράτη-μέλη της Κοινότητας. Η αποτελεσματικότητα των αποφάσεων που απορρέουν από αυτές τις διαδικασίες εξαρτάται από το περιεχόμενο της

συμβάσεως εγγυήσεως που έχει συναφθεί μεταξύ του χρηματοπιστωτικού ιδρύματος με έδρα σε άλλο κράτος-μέλος και του διοργανωτή ταξιδιών” (σκέψη 38)⁽¹⁰⁾.

της φράσης “άλλα επιστρεπτέα κεφάλαια” του άρθρου 3 της 2ης τραπεζικής οδηγίας, το οποίο επιβάλλει στα κράτη-μέλη να “(...) απαγορεύουν σε πρόσωπα ή επιχειρήσεις που δεν είναι πιστωτικά ιδρύματα να ασκούν, κατ’ επάγγελμα, τη δραστηριότητα της αποδοχής καταθέσεων ή άλλων επιστρεπτέων κεφαλαίων από το κοινό (...)”.

Το ΔΕΚ τοποθετούμενο αξιωματικά υπέρ της ανάγκης να διασφαλισθεί η μέγιστη δυνατή προστασία των καταναλωτών (του αποταμιευτικού κοινού) στον “ιδιαιτέρως ευαίσθητο” τραπεζικό τομέα, και εκτιμώντας ότι “(...) Αναγκαία είναι ιδίως η προστασία των καταναλωτών από τυχόν ζημιές που θα μπορούσαν να υποστούν λόγω της διενέργειας τραπε-

Απόφαση του ΔΕΚ, της 11ης Φεβρουαρίου, στην υπόθεση C-366/97 Massimo Romanelli και Paolo Romanelli⁽¹¹⁾

Η ιταλική νομοθεσία μεταφοράς της δεύτερης τραπεζικής οδηγίας⁽¹²⁾ απαγορεύει σε επιχειρήσεις άλλες από τράπεζες να προβαίνουν κατ’ επάγγελμα στην “απόκτηση κεφαλαίων με υποχρέωση επιστροφής, είτε υπό μορφή καταθέσεων, είτε υπό άλλη μορφή”. Η παράνομη αποδοχή των κεφαλαίων του αποταμιευτικού κοινού χαρακτηρίζεται ως ποινικό αδίκημα.

Η εταιρία Romanelli Finanziaria συνέλεγε κεφάλαια του αποταμιευτικού κοινού δια της εκδόσεως πιστωτικών τίτλων (titres fiduciaires, trust securities)⁽¹³⁾ και warrants επί ομολογιών. Κατά τις ιταλικές αρχές, αυτά τα χρηματοπιστωτικά μέσα ενέπιπταν στην έννοια του επιστρεπτέου κεφαλαίου, που μόνο τα πιστωτικά ιδρύματα δικαιούνται κατ’ επάγγελμα να αποδέχονται.

Προφανώς, επειδή η εταιρεία Romanelli δεν ενέπιπτε στον ορισμό του πιστωτικού ιδρύματος κα-

τά το κοινοτικό δίκαιο ή της τράπεζας, οι κατηγορούμενοι επιχειρηματολόγησαν και το παραπέμπον ιταλικό δικαστήριο εξέθεσε στο ΔΕΚ ότι οι εν λόγω πιστωτικοί τίτλοι και τα warrants επί ομολογιών δεν επάγονται υποχρέωση επιστροφής από τη φύση τους, αλλά δυνάμει συμβάσεως, και ότι η έννοια της αποδοχής αποταμιεύσεων κατά τον ιταλικό νόμο μπορεί να ερμηνευθεί είτε συσταλτικά, δηλ. ότι καλύπτει αποκλειστικά όσα χρηματοπιστωτικά μέσα επάγονται από τη φύση τους υποχρέωση επιστροφής, είτε διασταλτικά, ότι δηλ. περιλαμβάνει και όσα χρηματοπιστωτικά μέσα επάγονται υποχρέωση επιστροφής δυνάμει συμβάσεως. Συνεπώς προκειμένου το ιταλικό ποινικό δικαστήριο να οριοθετήσει το αξιόποιο της πράξης, υπέβαλε στο ΔΕΚ προδικαστικό ερώτημα βάσει του άρθρου 177 της Συνθήκης ΕΚ για την ερμηνεία της ακριβούς εννοίας

⁽¹⁰⁾ Το ΔΕΚ απηχούσε έτσι την άποψη του γενικού εισαγγελέα ότι μια εναλλακτική υποχρέωση εισαγωγής στην εγγυητική σύμβαση ρήτρας δωσιδικίας υπέρ των γαλλικών δικαστηρίων σε συνδυασμό με τις διατάξεις της Σύμβασης των Βρυξελλών του 1968 για τη διεθνή δικαιοδοσία και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις (ΕΕ L 388, 31.12.1982, L 285 3.10.1989, ανεπίσημη διοικητική κωδικοποίηση C 189, 28.7.1990) θα διεσφάλιζε την επαρκή αποτελεσματικότητα των εγγυήσεων (Προτάσεις σημείο 33).

⁽¹¹⁾ Έκδοση του ΔΕΚ, υπό μορφή τευχών.

⁽¹²⁾ Νομοθετικό διάταγμα 385 της 1.9.1993 περί εφαρμογής της οδηγίας 89/646 του Συμβουλίου, της 15.12.1989 για το συντονισμό των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων που αφορούν την ανάληψη και άσκηση δραστηριότητας πιστωτικού ιδρύματος και για την τροποποίηση της οδηγίας 77/780/ΕΟΚ (2η τραπεζική οδηγία).

⁽¹³⁾ Συγκεκριμένα επρόκειτο για έκδοση και πώληση στο κοινό πιστωτικών τίτλων με ανάληψη υποχρέωσης εξαγοράς σε ορισμένη προθεσμία, σε τιμή αυξημένη κατά τους τόκους.

ζικών πράξεων από πιστωτικά ιδρύματα που δεν τηρούν τους όρους φερεγγυότητας ή διευθύνονται από πρόσωπα που δεν διαθέτουν τα αναγκαία επαγγελματικά ή ηθικά προσόντα” (σκέψη 11), θεώρησε προτιμητέα μια διασταλτική τελεολογική ερμηνεία της επίμαχης διάταξης της οδηγίας, την οποία μόνη θεώρησε ικανή να διασφαλίσει το προαναφερθέν μεζίζον ζητούμενο. “*Η επιβαλλόμενη με το άρθρο 3 απαγόρευση στα πρόσωπα ή τις επιχειρήσεις που δεν είναι πιστωτικά ιδρύματα να αποδέχονται κατ’ επάγγελμα καταθέσεις ή άλλα επιστρεπτέα κεφάλαια από το κοινό πρέπει να ερμηνευθεί κατά τρόπον ώστε να εφαρμόζεται επί των χρηματοοικονομικών προϊόντων, ο χαρακτήρας των οποίων ως επιστρεπτέων κεφαλαίων απορρέει από συμβατική διάταξη*” (σκέψη 15). Το ΔΕΚ επεξηγώντας την επιλογή του επεσήμανε ότι “*τυχόν συστατικότερη ερμηνεία θα είχε ως συνέπεια τη διακύβευση του στόχου της προστασίας των καταναλωτών από τη ζημία που θα υφίσταντο ενδεχομένως λόγω πράξεων χρηματοοικονομικής φύσεως*” (σκέψη 16).

Αυτή η κατ’ αρχήν ευτυχής, αλλά απότομα απαγωγική ερμηνεία, θα πρέπει να εκτιμηθεί κατ’ αναφορά προς τις εθνικές νομοθεσίες, οι οποίες εφορμίζοντας τη 2η τραπεζική οδηγία, καθιστούν ποινικό αδίκημα την άσκηση τραπεζικών εργασιών από οργανισμούς που δεν αποτελούν τράπεζες ή πιστωτικά ιδρύματα, και οι οποίες εξαι-

ρούν από το πεδίο εφαρμογής της απαγόρευσης οργανισμούς, και ενίοτε άλλες συναφείς προς τις τραπεζικές, χρηματοπιστωτικές δραστηριότητες, καθόσον οι οργανισμοί και οι δραστηριότητες αυτές υπάγονται σε κανόνες εποπτείας και ελέγχους ικανούς να διασφαλίσουν την προστασία των επενδυτών⁽¹⁴⁾. Ελλείπει συγκεκριμένων πληροφοριών σχετικά με την επίδικη ιταλική νομοθεσία, παρέλκει να σχολιάσει κανείς τη χρήση της διασταλτικής ερμηνείας που έκανε το ΔΕΚ προκειμένου εντέλει για την εφαρμογή ποινικών διατάξεων.

⁽¹⁴⁾ Πρβλ. άρθρο 4 παρ. 2 του ελληνικού ν. 2076/92 “*Ανάληψη και άσκηση δραστηριότητας πιστωτικών ιδρυμάτων και άλλες συναφείς διατάξεις*” (ΦΕΚ, Α 130/1.8.1992), που ορίζει ότι “*Η απαγόρευση της προηγούμενης παραγράφου δεν κωλύει (...) τη λήψη χρημάτων ή άλλων αξιών από επιχειρήσεις που εποπτεύονται από την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς κατά τη σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις άσκηση επιχειρηματικής δραστηριότητας (...)*”, με τα αναλυτικότερα άρθρα 10, 11 και 12 του γαλλικού τραπεζικού νόμου του 1984 (Loi no 84-46 du 24 janvier 1984 Relative à l’activité et au contrôle des établissements de crédit.).